

Vægtgrundlag 2021 og Covid-19

Vægtgrundlag skal afspejle forbruget året før

I beregningen af forbrugerprisindeksene bliver prisudviklingen på de enkelte produktgrupper sammenvæjet med vægte, der afspejler forbrugsstrukturen. I henhold til EU-forordningerne vedr. det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) skal vægtgrundlaget opdateres årligt og være baseret på Nationalregnskabsdata om husholdningernes forbrug to år før (år t-2). Samtidigt skal vægtene dog også justeres for bedre at afspejle året før (år t-1) i tilfælde af markante udviklinger i forbruget mellem år t-2 og år t-1. Reglerne for HICP implementeres også altid i det danske forbrugerprisindeks, så ovenstående gør sig også gældende her.

Almindeligvis er forbrugsstrukturen to år før (t-2) et fint bud på forbrugsstrukturen året efter (t-1). Dette er ikke tilfældet for 2019 og 2020, hvor forbruget i 2020 er markant påvirket af Covid-19. Det har derfor været nødvendigt at estimere vægtene til 2021 på baggrund af foreløbige tal for forbrugsstrukturen i 2020. Danmarks Statistik har derfor valgt at følge anbefalinger fra Eurostat vedr. vægtene som kan findes på linket: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/hicp/methodology> under punktet Covid-19.

Det nye vægtgrundlag, som tages i anvendelse fra januar 2021 i forbruger- og nettoprisindekset samt i det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) kan findes på www.dst.dk/doku/forbrugerprisindeks.

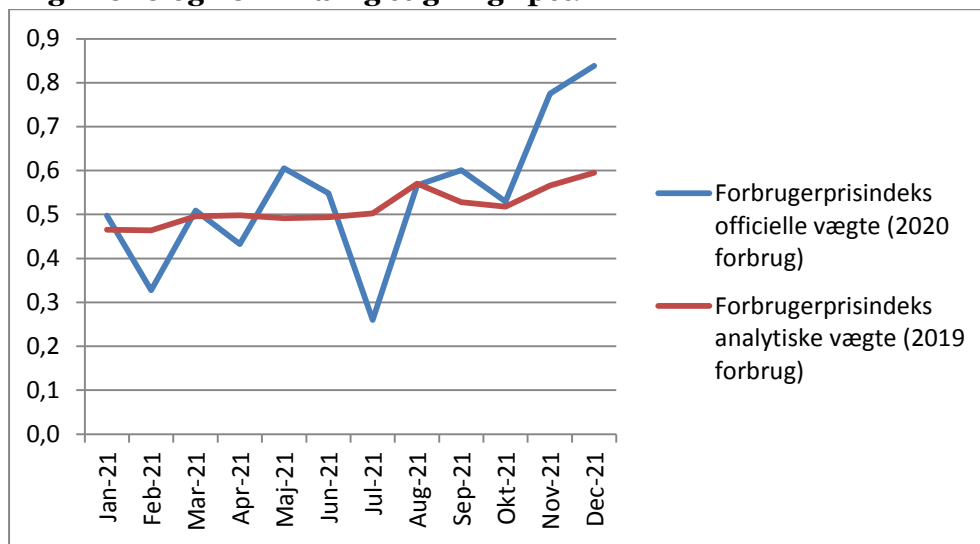
Selvom vægtene er mere usikre end normalt, vil de ikke blive revideret på et senere tidspunkt, og forbrugerprisindeksene vil ligeledes heller ikke blive revideret. Dette er også i henhold til EU-forordningerne vedr. HICP.

Konsekvenser for forbrugerprisindekset af et vægtgrundlag påvirket af Covid-19

Det nye vægtgrundlag er baseret på det estimerede forbrug i 2020, som markant har været påvirket af Covid-19. Det betyder, at vægtene på bl.a. charter- og flyrejser er en del lavere end tidligere år. Samtidigt er både charter- og flyrejser produktgrupper, som normalt har store sæsonudsving i priserne, og hvor priserne typisk topper i juli måned. Samlet betyder dette, at det kan forventes at få effekt for de beregnede årsstigninger i det samlede forbrugerprisindeks henover månederne i 2021.

For at få en idé om betydningen af det nye vægtgrundlag kan man antage, at prisudviklingerne i 2021 svarer nøjagtigt til prisudviklingerne i 2020 og herefter beregne det samlede forbrugerprisindeks med dels de nye officielle vægte baseret på det Covid-19 påvirkede forbrugsmønster og dels med analytiske vægte, som er baseret på forbruget i 2019 (år t-2 som ved tidligere års vægtopdateringer). Nedenstående figur viser, at det har betydning for de årlige stigninger i pct. i forbrugerprisindekset, om vægtgrundlaget er baseret på forbrugsstrukturen i 2019 eller 2020.

Det samlede forbrugerprisindeks ved antagelse om ens prisudvikling i 2020 og 2021 – årlig stigning i pct.

Særligt i juli og december måned, vil det officielle Covid-19 påvirkede vægtgrundlag give anledning til væsentlige ændringer i årsstigningen i forhold til de analytiske vægte baseret på 2019-forbruget. Over 0,2 procentpoint i hhv. ned- og opadgående retning.

Set over hele 2021 giver de to sæt vægte dog omtrent den samme gennemsnitlige stigning. I gennemsnit fra 2020 til 2021 giver de to sæt vægte hhv. 0,54 pct. stigning i forbrugerprisindekset (officielle vægte) og 0,52 pct. stigning (analytiske vægte). Der er altså ikke en forventning om, at de officielle vægte vil betyde, at forbrugerprisindekset stiger væsentligt mere (eller mindre) set henover hele 2021.